

інформаційно-комунікаційних технологій. Нові електронно-медійні формати навчання зумовили актуальність пошуку й осмислення педагогічних можливостей їх ефективного використання в процесі підготовки у ЗВО.

Змішане навчання – одне з механізмів організації гнучкого навчального процесу в умовах трансформації освітньої системи. Якісно новий формат вимагає іншого ставлення педагогічних спільнот, оскільки очевидно, що ефект його застосування не є лише результатом «поверхневого» злиття традиційної та електронної трансляції знань.

Фахівці виділяють такі переваги змішаного навчання:

- можливість як синхронної, так і асинхронної інтерактивності і комунікації;
- тимчасова і просторова необмеженість використання; гнучкість і доступність;
- незначна собівартість освітнього контенту;
- підвищення мотивації студентів до навчання;
- облік індивідуальних особливостей студентів

Таким чином, суть концепції змішаного навчання полягає в актуалізації механізмів узгодження, супроводу, інтеграції та нелінійного поєднання традиційного й електронного форматів отримання знань. Можна також стверджувати, що воно є комплементарною основою для побудови полімодального навчального процесу з урахуванням можливостей «доповненої» реальності.

Змішане навчання здатне вирішувати поставлені завдання з формування у студентів компетенцій, пов'язаних з інформаційно-комунікаційними технологіями, і реалізовувати у ЗВО електронне навчання як освітню діяльність із застосуванням інформаційних технологій, технічних коштів, інформаційно-телекомунікаційних мереж, що забезпечують взаємодію студентів і педагогічних працівників.

Модель змішаного навчання у ЗВО формується як система, що містить певні елементи: стратегію університету з розвитку електронного навчання, організацію освітнього процесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та за підтримки спеціальних служб супроводу навчання, реалізацію взаємодії і співпраці викладачів і студентів за допомогою методик та контенту e-learning.

І. Б. Радченко

СУТНІСТЬ І ПЕРЕВАГИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Змішане навчання (англ. "Blended Learning") – це поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного

навчання, у якому використовуються спеціальні інформаційні технології, а саме: комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи тощо. Звернемо увагу, що в англійській версії вживається саме слово learning - учіння, тобто процес отримання знань і вмінь, у якому учень є активно діючим суб'єктом.

Уперше основні принципи змішаного навчання застосовувалися ще в шістдесятих роках ХХ століття у корпоративній і вищій освіті, але сам термін був уперше використаний у 1999 році, коли американський інтерактивний навчальний центр розпочав випуск програмного забезпечення, призначеного для викладання через інтернет, проте вивчати та впроваджувати його почали лише з 2000-х.

Існують такі моделі організації змішаного навчання:

- 1) зміна робочих зон;
- 2) зміна класів (лабораторій);
- 3) індивідуальний план;
- 4) перевернутий клас;
- 5) гнучкий план;
- 6) віртуальна модель.

Описані шість моделей не утворюють вичерпний список. Його можна змінювати, доповнювати.

Далі розглянемо переваги очного навчання: спонтанність реакції, все, що відбувається, відбувається тут і зараз, можливість більш гнучкої і миттєвої реакції викладача на дії студента, можливість формування безпосередніх особистих людських зв'язків з глибокою емоційною взаємодією.

Переваги електронного навчання: можливість постійної інтерактивної взаємодії, можливість отримання зворотного зв'язку в будь-якому місці в будь-який час, підвищення ступеня індивідуалізації за рахунок різноманітності надмірності, гнучкості та адаптивності (під індивідуальні запити) електронних ресурсів; більш широке комунікаційне поле (взаємодія через системи комунікації, соціальні мережі і їх аналоги з різновіковою, географічно і соціально розподіленою групою), можливість навчатися у будь-який час, навчатися без відриву від основної діяльності. Водночас дистанційне навчання має ряд недоліків: проблема ідентифікації студента, нестача практичних вмінь та навичок та ін. Дистанційна освіта не підходить для розвитку комунікабельності.

Таким чином, при розробці моделей змішаного навчання в університеті головною проблемою є жорсткість визначених форм, домінування вузької предметної спеціалізації в розробці навчальних планів. Ще одна проблема - недостатня ІТ-грамотність, залежність від техніки, широкосмугового інтернету, стійкості онлайн-режиму і безлімітних тарифів. Найчастіше перешкодою для впровадження цього підходу стає низький рівень володіння технологіями, тому для викладачів та студентів необхідний технологічний лікбез, істотний «гальмуючий»

фактор - змішане навчання вимагає технічної підтримки і певних витрат на створення відеоматеріалів, навчальних програм. В умовах української вищої школи додаткові витрати потрібні також і на модернізацію простору класних кімнат (наприклад, зонування простору при використанні моделі «зміна робочих зон», оснащення кабінетів комп'ютерами, придбання мобільних пристроїв для студента).

О. В. Теслюк

ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Стрімкий розвиток комп'ютерної техніки, застосування її в усіх галузях повсякденного життя, можливість сучасного комп'ютера зберігати, надавати та обробляти будь-яку інформацію зумовили її використання в освітній діяльності. Зміни, які відбулися в суспільстві наприкінці ХХ століття, призвели до необхідності заміни авторитарної системи синхронного управління навчальною аудиторією асинхронним навчанням.

Розвиток комп'ютерних мережевих технологій став однією з перспективних платформ для розвитку сучасної системи дистанційної освіти, електронного навчання (e-learning), мобільного навчання (m-learning), які ефективно використовуються для різноманітних форм навчання. У зв'язку з розвитком e-learning визначився новий напрям – змішане навчання (ЗН) (blended learning). Відповідно до цього в усьому світі відбувається стрімкий розвиток індустрії зі створення програмних комплексів e-learning різної спрямованості, зокрема систем доставки контенту, організації та управління навчанням – LMS (Learning Management Systems), які поєднують у собі інструменти адміністрування, комунікацій, оцінювання знань, розробки навчальних курсів.

У зв'язку з цим дистанційне навчання почало рухатися в новому напрямі, а саме:

- 1) E-learning є значно поширенішим і вагомішим, ніж дистанційне навчання;
- 2) дистанційне навчання перемістилося на робоче місце;
- 3) широкого використання набуло blended learning;
- 4) E-learning стало менш орієнтованим на курс лекцій і більш орієнтованим на одержання конкретних знань;
- 5) E-learning стало більш адаптованим до різних рівнів навчання;
- 6) традиційні технології відійшли на другий план.

У наведених схемах змішаного навчання здійснюється поєднання самостійного та аудиторного навчання, що дає можливість кожному проявити себе відповідно до тих можливостей, якими він володіє. Змішаний курс за обсягом навчального матеріалу значно більший